

บรรณาธิการแถลง

ผ่านไปราวสองปีแล้ว สถานการณ์การระบาดของโควิด-19 ยังน่าเป็นห่วง ในสหรัฐและยุโรปหลายประเทศ อัตราการติดเชื้อกลับมาพุ่งสูงขึ้นอีก แม้อัตราการครอบคลุมการฉีดวัคซีนจะค่อนข้างสูง โดยมีเชื้อกลายพันธุ์ คือ สายพันธุ์โอมิครอน ซึ่งมีจุดกลายพันธุ์สูงมากทั้งในส่วนจีโนมและส่วนหนามที่เปลือกนอก ทำให้อัตราการแพร่เชื้อมีแนวโน้มสูงขึ้น แต่ยังไม่พบว่าความรุนแรงของผู้ติดเชื้อจะสูงขึ้น ประกอบกับประชาชนได้รับวัคซีนเป็นส่วนใหญ่ ในประเทศที่มีการแพร่ระบาดกว้างขวางขึ้น ทำให้อัตราการเข้าอนโรพยาบาลและอัตราตายไม่สูง สถานการณ์การแพร่ระบาดในประเทศไทยที่มีการระบาดระลอกสามกำลังอยู่ในช่วง “ขาลง” ทั้งจำนวนผู้ติดเชื้อ และผู้เสียชีวิต แต่ก็ไม่สามารถวางใจได้จากเชื้อสายพันธุ์โอมิครอน ปัญหาโควิด-19 จึงยังคงเป็นปัญหาข้ามปีต่อไป

อย่างไรก็ดี บรรยากาศทางวิชาการของวารสารยังคงน่ายินดี โดยวารสารฉบับนี้มีนิพนธ์ต้นฉบับจำนวน 6 เรื่อง รายงานเบื้องต้น 5 เรื่อง และบทปริทัศน์ 4 เรื่อง นิพนธ์ต้นฉบับ เรื่องแรก คือ **การพัฒนาและทดสอบความถูกต้องของวิธีวิเคราะห์ปริมาณไรนาเคนทิน-ซี ในรากทองพันชั่ง** ซึ่งพบว่าวิธีที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปใช้ตรวจสอบปริมาณไรนาเคนทิน-ซี ในวัตถุดิบรากทองพันชั่งได้ โดยผู้นิพนธ์นำเสนอเนื้อหาอย่างเป็นระบบตามมาตรฐาน ตั้งแต่การพิสูจน์เอกลักษณ์ของรากทองพันชั่ง การระบุสารเคมี เครื่องมืออุปกรณ์และวิธีการศึกษาทุกขั้นตอนอย่างชัดเจน

เรื่องที่สอง **การพัฒนาและการทดสอบความถูกต้อง วิธีการตรวจวิเคราะห์สาร miroestrol ในผลิตภัณฑ์แคปซูลกวางเครือขาวโดยเทคนิค UPLC** เป็นการศึกษาที่น่าสนใจ ตามที่ผู้นิพนธ์ระบุว่า “ยังไม่เคยมีรายงานถึงวิธีวิเคราะห์สารไมโรเอสโตรลในผลิตภัณฑ์แคปซูลกวางเครือขาวที่เป็นสารผสมนี้เลย” ซึ่งการศึกษานี้พบว่า วิธีวิเคราะห์ที่พัฒนาขึ้น มีความไว ความจำเพาะ ความแม่นยำ และความเที่ยงอยู่ในเกณฑ์ดี โดยตรวจพบความแปรปรวนของปริมาณสารสำคัญนี้ในแคปซูลกวางเครือขาวในท้องตลาดต่างกันถึงประมาณ 11 เท่า จำเป็นต้องมีการควบคุมมาตรฐานต่อไป เรื่องที่สาม **ความปลอดภัย และผลของยาธาตุดุบรรจบในผู้ป่วยท้องอืดท้องเฟ้อ** เป็นรายงานที่น่าสนใจที่เป็นการศึกษาวิจัยของเจ้าหน้าที่ในระดับสถานีอนามัย โดยการสนับสนุนของบุคลากรในคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี และภาควิชาเวชศาสตร์ป้องกันและสังคม คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตามโครงการพัฒนาภาคีเครือข่ายนักวิจัยด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก นับเป็นการเริ่มที่ดี ที่ควรมีการพัฒนาต่อไป

เรื่องที่สี่ **ยาพอกสมุนไพรสูตรลงวินัยต่อการลดอาการปวดเข่า: ความปลอดภัยและผลเบื้องต้น** เป็นการศึกษาตำรับยาพอกเข่าของหมอพื้นบ้านที่กรมฯ และนักวิชาการสนับสนุนเช่นกัน เป็นงานที่ต้องมีการศึกษาและพัฒนาต่อไป เรื่องที่ห้า **ตำรับยา**

พื้นบ้านภาคใต้ที่ใช้บำบัดอาการข้อเข่าเสื่อม เป็นการศึกษาเบื้องต้นในหมอบ้านภาคใต้ จากจำนวน 48 คน พบว่ามีเพียง 26 คนที่ยินยอมเปิดเผยตำรับยาในจำนวนดังกล่าวมีเพียง 2 คนที่มีตำรับยารักษาโรคข้อควรมีการศึกษาตำรับยาเชิงลึกทั้งของหมอแต่ละคน และแต่ละตำรับ ก่อนจะมีการเปรียบเทียบกัน เรื่องที่ทก **การศึกษากระบวนการรักษาโรคสะกดเงินด้วยภูมิปัญญาหมอบ้านไทย อำเภอกำแพงเพชร จังหวัดจะเขียงเทรา** เป็นการศึกษา ประวัติ ตำรับยา วิธีการรักษา และผลการรักษาของหมอบ้าน 1 คน ที่รักษาโรคสะกดเงินได้ผลค่อนข้างดี เป็นที่ยอมรับค่อนข้างสูง ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบตำรับยาทั้ง 5 ตำรับ เพื่อคัดเลือกตำรับที่ดีที่สุด และทำการศึกษาเปรียบเทียบกับวิธีการรักษาของการแพทย์แผนปัจจุบันต่อไป

รายงานเบื้องต้น เรื่องแรกยังเป็นเรื่องของ **โรคสะกดเงิน** โดยการศึกษาของ **คณาจารย์ตามทฤษฎีการแพทย์แผนไทย** เป็นการศึกษาในลักษณะทดลองหรือนำร่อง เพื่อรวบรวมและสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับโรคสะกดเงินตามทฤษฎีการแพทย์แผนไทย การศึกษาลักษณะนี้ควรเป็นการศึกษาโดยนักวิชาการผู้เชี่ยวชาญ แต่การศึกษานี้ดำเนินการโดยผู้ปฏิบัติงานในระดับปฐมภูมิและทุติยภูมิ เป็นหลัก จึงมีข้อจำกัดหลายประการซึ่งในรายงานนำไปเขียนไว้ในข้อเสนอแนะ เช่นการเลือกใช้คำค้นอาจไม่ครอบคลุม ไม่มีแพทย์แผนปัจจุบัน (โดยเฉพาะผู้เชี่ยวชาญโรคผิวหนัง) ร่วมด้วย การวิเคราะห์ชื่อโรคที่ใช้วิธีให้ดูจากรูปภาพ จึงควรมีการตรวจสอบ และระมัดระวังในการศึกษาลักษณะนี้ในอนาคต รายงานเบื้องต้น รายงานเบื้องต้น เรื่องที่สอง **การคัดเลือกตำรับยาแผนไทยบำบัดอาการผิวหนังอักเสบ** เป็นการนำเสนอเกณฑ์และวิธีการในการคัดเลือกตำรับยาจากตำราการ

แพทย์แผนไทยแบบหนึ่ง จาก 327 ตำรับเหลือเพียง 3 ตำรับ ที่เหมาะสมจะพัฒนาเป็นตำรับยาบำบัดอาการผิวหนังอักเสบต่อไป เป็นเรื่องน่าสนใจที่ผู้รู้ในวงวิชาการแพทย์แผนไทยควรพิจารณา และมีการศึกษาต่อไปด้วยว่าตำรับยาดังกล่าวมีความปลอดภัยและประสิทธิผลดีจริงหรือไม่ เรื่องที่สาม **ความปลอดภัยและผลของการใช้น้ำมันชันไพ เพื่อช่วยการรักษาโรคนิ้วล็อกสำหรับผู้ป่วยที่มารับการรักษาที่โรงพยาบาลทั่วไปในจังหวัดกาญจนบุรี** เป็นการศึกษาผลเบื้องต้นที่น่าสนใจ ควรทำการศึกษาแบบมีกลุ่มเปรียบเทียบต่อไป เรื่องที่สี่ **การศึกษาจำนวนครั้งที่เหมาะสมของการนวดไทยในการรักษาอาการปวดบ่าไหล่** เป็นตัวอย่างของการศึกษา เพื่อเป็นพื้นฐานในการกำหนดมาตรฐานเวชปฏิบัติของหัตถการการแพทย์แผนไทยที่น่าสนใจ จะต้องทำการศึกษาโดยมีกลุ่มควบคุมหรือเปรียบเทียบเพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น เรื่องที่ห้า **ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการขาดนัดการรักษาของผู้ป่วยมะเร็งระยะสุดท้ายที่ได้รับการรักษาแบบประคับประคองในคลินิกกัญชาทางการแพทย์แผนไทย โรงพยาบาลการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ผสมผสาน กรุงเทพมหานคร** เป็นการศึกษาที่โจทย์วิจัยอาจยังไม่ชัดเจน กลุ่มตัวอย่างมีขนาดเล็ก และหน่วยการวิเคราะห์แยกย่อยมากเกินไป ข้อสำคัญ การกำหนดให้ผู้ป่วยซึ่งป่วยหนักและมีปัญหาการมารับบริการมากอยู่แล้ว ต้องเพิ่มภาระการมารับยาที่มีส่วนผสมของกัญชาที่ยังไม่อยู่ในแนวทางเวชปฏิบัติ เพราะยังไม่ผ่านการพิสูจน์ทั้งเรื่องความปลอดภัยและประสิทธิศัทย่อมทำให้แรงจูงใจในการมารับยาไม่สูงอยู่แล้ว การศึกษาต่อไปควรมีการตั้งโจทย์วิจัยและการออกแบบการวิจัยให้รอบคอบยิ่งขึ้น

บทปริทัศน์เรื่องแรกคือ **การศึกษาประสิทธิผลของการดูแลรักษาสุขภาพด้วยศาสตร์มณีเวช: การ**

บททวนงานวิจัยอย่างเป็นระบบ พบว่าการศึกษาเรื่องนี้พบเฉพาะในประเทศไทย และข้อมูลที่น่าเสนอยังจำกัด ควรมีการทบทวนแนวคิด องค์ความรู้ และควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมทั้งเรื่องความปลอดภัยและประสิทธิผล เรื่องที่สอง **การรักษาโรคกระเพาะอาหารอักเสบเรื้อรังด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีน** มีการทบทวนองค์ความรู้ย้อนหลังไปมาก จนถึงปัจจุบัน โดยมีการประมวลทั้งการวินิจฉัย และการรักษาอย่างค่อนข้างเป็นระบบ แต่ข้อมูลการศึกษาวิจัยยังมีจำกัด เรื่องที่สาม **ผลกระทบของโรคข้อเข่าเสื่อม และการรักษาด้วยยาพอกสมุนไพร** เป็นความพยายามของผู้ปฏิบัติงานในระดับทุติยภูมิในการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับโรคนี้ และการรักษาด้วยยาพอกสมุนไพรได้ข้อมูลพื้นฐานส่วนหนึ่งซึ่งสามารถนำไปใช้ในการศึกษา

และพัฒนาวิธีการรักษาโรคนี้ต่อไป เรื่องที่สี่ **การรักษาอาการปวดศีรษะด้วยการฝังเข็มตามศาสตร์การแพทย์แผนจีน** เป็นการวิจัยเอกสารโดยการสืบค้นข้อมูลอย่างกว้างขวาง และนำเสนอผลการศึกษาวิจัยรวม 12 เรื่อง ล้วนน่าสนใจ

ภาคปกิณกะ เรื่องแรกเป็นเรื่อง**ทองพันชั่ง** ส่วนใบ เรื่องที่สองเป็น**ทองพันชั่ง** ส่วนราก จากคณะอนุกรรมการจัดทำตำราอ้างอิงสมุนไพรไทย เรื่องที่สาม**พจนานุกรมศัพท์การแพทย์แผนจีน (จีน-ไทย-อังกฤษ)** เรื่องที่สี่ **การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันร่างกายผู้สูงอายุในสถานการณ์ระบาดของโควิด-19** สูดทัยวารสารสโมสร เป็น เรื่องทองพันชั่ง รวม 4 เรื่อง

ขอทุกท่านประสบความสำเร็จความเจริญตลอดปีใหม่ 2565 และตลอดไป

นายแพทย์วิชัย โชควิวัฒน์

